

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	26.03.2009
Tekijä	Samuel Saloheimo	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	114
Otsikko	Kustannustiedon jakaminen alihankintaverkoston ohjauksessa Case: Sandvik Mining and Construction, UHM		
Ohjaajat	Prof. Markus Granlund KTM Ulla-Maija Lakka		

Tiivistelmä

Yritysten tehokkuudelle asetetut vaatimukset ovat kasvaneet tasaisesti viimeisten vuosikymmenten aikana. Yhä useammat yritykset ovat pyrkineet vastaamaan kasvaviin vaateluihin verkostoitumalla. Yritysverkostossa yhden tuotteen tai palvelun arvoketjuun osallistuu lukuisia yrityksiä. Tehokkuuden kannalta tämä tarkoittaa sitä, että yhdenkin yrityksen tehoton toiminta vaikuttaa koko yritysverkoston kilpailukykyyn. Verkostojen taloudellinen ohjaus onkin noussut yhdeksi taloushallinnon suurimmista haasteista 2000-luvulla. Ratkaisuksi yritysverkostojen taloudelliseen johtamiseen ja kustannusten alentamiseen kautta koko verkoston on tarjottu avoimet kirjat -periaatetta (open-book accounting). Avoimet kirjat -periaate tarkoittaa kustannustiedon, erityisesti tuotekustannustiedon, jakamista yritysverkoston toimijoiden välillä.

Tutkimuksen tarkoituksena on analysoida kustannustiedon jakamista ja käyttöä alihankintaverkostossa. Tutkimuksessa tarkastellaan sitä, mikä motivoi yrityksiä kustannustiedon jakamiseen ja toisaalta niitä tekijöitä, jotka estävät avoimuuden toteutumista. Lisäksi arvioidaan yrityksen ulkoisten ja sisäisten tekijöiden vaikutusta avoimien kirjat -periaatteen toteutumiseen. Tutkimuksessa analysoidaan myös sitä, mikä vaikutus jaetulla kustannustiedolla on verkoston ohjaukseen. Tutkimus on toteutettu toiminta-analyttisena case-tutkimuksena. Empiirisen analyysin kohteena on Sandvik Mining and Constructionin Underground Hard Rock Mining -asiakassegmentin alihankintaverkosto. Tutkimuksessa on mukana myös kaksi Sandvikin alihankkijaa, jotta toimittajien näkökulma saadaan analysoituksi.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että päämies Sandvikin ja sen alihankkijoiden motiivit kustannustiedon jakamiseen ovat hieman toisistaan poikkeavat. Sandvikin ensisijainen tavoite on kartuttaa omaa tietoaan siitä, mitä jonkin osan, komponentin tai palvelun tuottaminen maksaa. Näyttää siltä, että Sandvik tavoittelee avoimien kirjat -periaatteella vastatoissijaisesti yhdessä alihankkijoiden kanssa aikaansaatuja kustannussäästöjä. Vaikuttaa myös siltä, että toimittajat suhtautuvat kustannustiedon jakamiseen pääasiassa haluttomasti. Toimittajat pyrkivät avoimuudella lähinnä ylläpitämään ja syventämään suhteita päämieheen sekä parantamaan omaa asemaansa suhteessa muihin toimittajiin. Toimittajat tosin saattavat hyötyä myös saavutetuista kustannussäästöistä, jos ne jaetaan win-win-periaatteella. Päämiehen tuotteen kilpailukykyyn paranemisen ja päämies-alihankkija-suhteen syventymisen kautta alihankkijalta ostettavat volyymit voivat myös kasvaa. Sandvikin alihankintaverkoston tapauksessa lisääntynyt luottamus on joissakin tapauksissa vähentänyt yksityiskohtaisten sopimusten tarvetta. Parhaimmillaan alihankkijoiden toimintaedellytyksistä vähentää myös turhaa kilpailuttamista.

Asiasanat	Alihankinta, kustannuslaskenta, ohjaus, open-book accounting, yritysverkosto
Muita tietoja	